

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Szczecin, dnia 28 marca 2023 r.

Poz. 1958

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P-1.4131.117.2023.AS WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO

z dnia 24 marca 2023 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40)

stwierdzam nieważność

§ 3. ust. 2 w zakresie wyrazów „**którzy w dniu ogłoszenia konsultacji mają ukończone 18 lat i posiadają prawo wybierania przedstawicieli władz samorządowych**” załącznika do uchwały Nr LIX/350/23 Rady Gminy Kobylanka z dnia 23 lutego 2023 r. w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Kobylanka.

Uzasadnienie

W dniu 23 lutego 2023 r. Rada Gminy Kobylanka podjęła uchwałę Nr LIX/350/23 w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Kobylanka. Do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie akt ten wpłynął przez ePUAP w dniu 3 marca 2023 r.

Materialnoprawną podstawę podjęcia ww. uchwały stanowią art. 5a ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym, w myśl których w wypadkach przewidzianych ustawą oraz w innych sprawach ważnych dla gminy mogą być przeprowadzane na jej terytorium konsultacje z mieszkańcami gminy, zaś zasady i tryb przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami gminy określa uchwała rady gminy (...).

Z brzmienia cyt. unormowań wynika, że uprawnionymi do udziału w konsultacjach są mieszkańcy gminy. Ustawa o samorządzie gminnym nie definiuje pojęcia „mieszkańca”, stąd też – jak słusznie przyjmuje się w doktrynie - konieczne jest sięgnięcie do przepisów Kodeksu cywilnego¹⁾, w którym w art. 25 wskazano, że *miejszem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu*. O miejscu zamieszkania danej osoby decydują zatem dwa czynniki, tj.: faktyczne przebywanie (*corpus*) oraz zamiar stałego pobytu (*animus manendi*) występujące i trwające łącznie²⁾. W konsekwencji stwierdzić należy, że mieszkańcem danej jednostki samorządu terytorialnego jest każda osoba, która faktycznie przebywa na jej terenie, a nadto, wyraża ona wolę stałego przebywania. Na kwalifikację danej osoby jako mieszkańca konkretnej gminy, poza ww. wymogami, nie wpływa w żaden sposób jej wiek, związana z nim zdolność do czynności prawnych, okoliczność posiadania czynnego bądź biernego prawa wyborczego, pozbawienie praw publicznych, czy też brak zameldowania³⁾.

Jedyną wobec powyższego prawnie dopuszczalną przesłanką, według której możliwe jest weryfikowanie prawa danej osoby do udziału w konsultacjach społecznych, jest miejsce zamieszkania. Żadne inne kryteria nie zostały w ustawie o samorządzie gminnym przewidziane i – co ważne – kompetencji do ich formułowania prawodawca nie przyznał ani radzie gminy, ani też organowi wykonawczemu gminy. Przyjęte w ustawie rozwiązanie może wynikać z faktu, iż wynik konsultacji nie jest wiążący dla organów gminy, mają one wyłącznie walor informacyjny, nie zaś prawotwórczy – stanowią wyraz woli mieszkańców.

¹⁾ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1360 z późn. zm.).

²⁾ Tak Monika Augustyniak oraz Roman Machraj w komentarzu do art. 5a ustawy o samorządzie gminnym, serwis LEX.

³⁾ Podobnie WSA w Łodzi w wyroku z dnia 7 lipca 2016 r., sygn. akt III SA/Łd 364/16.

Mając na względzie zaprezentowane wyżej stanowisko, za istotnie sprzeczne z prawem, w tym art. 5a ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, należy uznać wskazanie w § 3 ust. 2 załącznika do uchwały Nr LIX/350/23 że: ***Uprawnionymi do udziału w konsultacjach społecznych są mieszkańcy Gminy Kobylanka, którzy w dniu ogłoszenia konsultacji mają ukończone 18 lat i posiadają prawo wybierania przedstawicieli władz samorządowych.*** W ten sposób bowiem, Rada ograniczyła krąg osób, które mogą wziąć udział w konsultacjach, poprzez ustanowienie dodatkowego warunku w postaci osiągnięcia określonego wieku oraz posiadania czynnego prawa wyborczego. Tymczasem, w świetle tego, co zostało wykazane na wstępie, w konsultacjach społecznych może uczestniczyć mieszkaniec Gminy Kobylanka, a zatem każda osoba, która w niej przebywa z zamiarem stałego pobytu, choćby nie była pełnoletnia i nie posiadała prawa wyborczego.

W związku z powyższym, stwierdzenie nieważności § 3 ust. 2 załącznika do uchwały Nr LIX/350/23 Rady Gminy Kobylanka z dnia 23 lutego 2023 r. w sprawie *określenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Kobylanka* w zakresie wyrazów „którzy w dniu ogłoszenia konsultacji mają ukończone 18 lat i posiadają prawo wybierania przedstawicieli władz samorządowych”, jest konieczne i w pełni uzasadnione.

Na rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się do Sądu za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego, w terminie 30 dni od dnia otrzymania przedmiotowego rozstrzygnięcia.

z up. WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Mateusz Wagemann

II WICEWOJEWODA ZACHODNIOPOMORSKI